

EN WEER BLOEIT ONZE CLIVIA

OVER CLIVIA'S EN ANDERE KAMERPLANTEN UIT GROOTMOEDERS TIJD

DE PLANT

Als wij het over de Clivia hebben, dan bedoelen wij de Clivia miniata. Zij behoort tot de familie van de Amaryllideeën en werd vroeger Imantophyllum genoemd. De plant werd echter bij nieuwe botanische indeling in ongeveer 1866, genoemd naar Charlotte Clive, hertogin van Northumberland, die de plant rond 1850 cultiveerde, waardoor deze in Engeland en Europa een zeer gewaardeerde kamerplant zou worden.

De Clivia mag niet te veel zon en warmte krijgen. Zij staat liever wat donkerder en koeler. Verder krijgt zij in de zomer iets meer water en voeding dan in de winter, want dan heeft zij een rustperiode. Wanneer zij in de winter goed “verwaarloosd” is, verschijnt er in het voorjaar weer een bloemstengel, waaruit zich prachtige oranjerode bloemen ontwikkelen.

De plant is niet alleen geliefd om de mooie bloemen, maar zeker ook om de sierlijke bladeren.

Er zijn meer soorten Clivia's dan de miniata. Er zijn soorten met rode en gele bloemen, soorten met brede en smalle bladeren en er is er zelfs één met bonte bladeren.

Met de moderne technieken zijn er inmiddels nog meer variaties bijgekomen zijn, maar daar was in de tijd waarover wij spreken nog geen sprake van.

Onze Clivia

DE CLIVIA IN KOEDIJK

De Clivia deed het vroeger goed in de huizen van onze opa's en oma's zonder centrale verwarming en zonder dubbel glas.

Dat zij ook in Koedijk gewaardeerd werd, blijkt uit het volgende bericht in de Schager Courant van 1923.

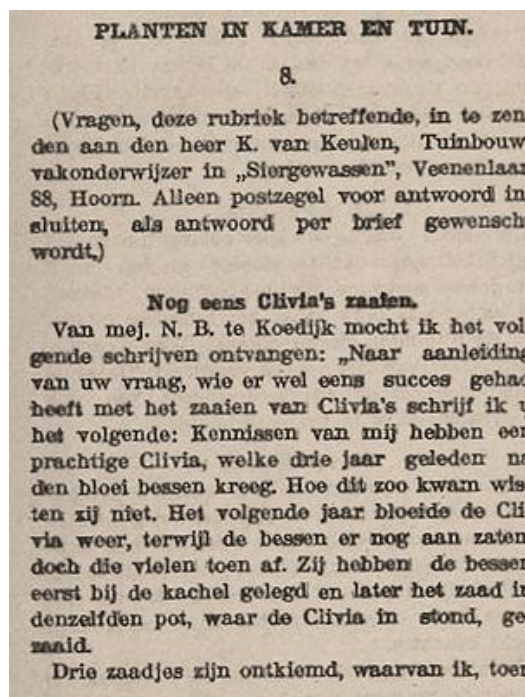
Mej. N.B. uit Koedijk zond een brief naar de rubriek Planten in Kamer en Tuin van de heer K. van Keulen, vakonderwijzer in "Siergewassen" in deze krant.

Naar aanleiding van uw vraag, wie er wel eens succes gehad heeft met het zaaien van Clivia's schrijf ik u het volgende:

Kennissen van mij hebben een prachtige Clivia, welke drie jaar geleden na den bloei bessen kreeg.

Hoe dit zoo kwam wisten zij niet. Het volgende jaar bloeide de Clivia weer, terwijl de bessen er nog aan zaten, doch die vielen toen af. Zij hebben de bessen eerst bij de kachel gelegd en later het zaad in denzelfden pot, waar de Clivia in stond, gezaaid.

Drie zaadjes zijn ontkiemd, waarvan ik, toen de blaadjes ongeveer een halve centimeter waren, één kreeg. De wortel was toen ongeveer 12 centimeter. Ik heb het plantje in een pot met zandigen grond gezet en het blaadje is gegroeid tot 10 centimeter. Dat was verleden jaar en dezen zomer is er een blaadje bij gekomen. Thans is het een stevig plantje. Het staat zoowat een halven meter van het raam, waar het de late middagzon krijgt. Hoe kan ik het nu verder behandelen? De andere twee plantjes zijn per ongeluk dood geraakt, maar de oude plant is nog even mooi.

Schager Courant 1923

Mej. B wordt bedankt voor haar schrijven en krijgt als antwoord op haar vraag:

Clivia's behoeven des winters niet veel water. Als het plantje in een groote pot staat, zou het wel goed zijn het in 't voorjaar in een klein potje te zetten, daar groeien kleine plantjes over het algemeen beter in. Dan ook wat voedzamer aarde, en in den zomer, als het plantje goed doorworteld is, wat vloeimest en zomers ook meer water. De standplaats voor het raam is wel goed, maar pas vooral op, dat uw plantje niet bevriest, want Clivia's zijn gevoelig voor vorst.

ONZE CLIVIA

Mijn ouders en grootouders hadden vroeger ook altijd wel een Clivia in huis, dat hoorde er gewoon bij. Wijzelf hebben er nooit een gehad, zo'n "ouderwetse plant met die stijve bladeren".

Vorig jaar zag ik er zo maar een paar staan in het tuincentrum en bovendien helemaal niet duur.

Zeker "doorgedraaid" op de veiling, dacht ik en heb er toen toch één meegenomen naar huis om te proberen. Past wel in mijn hobbykamer, tussen alle die oude boeken, familieportretten, landkaarten, tekeningen en verdere spullen uit lang vervlogen tijden.

En waarachtig, nu staat onze Clivia in volle bloei!

ANDERE KAMERPLANTEN

Natuurlijk werden er vroeger ook nog andere planten in de kamer gehouden. Hierbij dient men er echter wel rekening mee te houden dat er vaak maar één kachel in één kamer was en dat de rest van het huis dus min of meer afhankelijk was van de buitentemperatuur.

Aspidistra (Blarenplant), Araucaria (Kamerden) en Begonia rex (Bladbegonia)

Ook waren de ramen van enkel glas en waren de kozijnen ook niet altijd tochtvrij. Planten op de vensterbank konden in de winter dus ook wel eens bevrozen! Het bekende plantentafeltje kon hier uitkomst bieden. Ook waren de ramen in het algemeen kleiner dan tegenwoordig en was het hierdoor minder licht in huis. Geen probleem voor de clivia.

Ficus elastica (Rubberplant), Ficus repens (Kruipende ficus) en Aralia of Fatsia (Vingerplant)

En niet het minst belangrijk, het betrof een luxe artikel en niet iedereen kon dus zomaar planten kopen. Stekken en zaaien was dan de oplossing voor de liefhebber van planten in huis en tuin.

In 1903 staat in het Tijdschrift voor Natuurvrienden, onder redactie van E. Heimans en Jac. P. Thijsse, een artikel over de behandeling van kamerplanten.

Hierin worden van de dan populaire planten als meest geschikt voor de kamer genoemd:

Bladplanten:

Aspidistra
Palm
Dracaena
Aucuba
Araucaria
Aralia
Tradescantia
Asparagus
Ficus
Cactus
Citrus
Bladbegonia

Bloemplanten:

Azalea
Chrysanthemum
Primula
Anjelier
Erica
Genista
Gloxinia

Blad- en bloemplanten:

Clivia
Anthurium

Sinningia (Gloxinia), Primula (Sleutelbloem) en Asparagus (Sierasperge)

Natuurlijk is dit lijstje niet volledig. Ik mis bijvoorbeeld al de cycлаam en de bloeiende begonia, die altijd een mooi verjaardagscadeau waren. Maar onze ouders, grootouders en zelfs overgrootouders zaaiden en stekten ook nog heel wat andere soorten kamer-, balkon- en tuinplanten om het gezellig in huis te maken.

Mijn gedachten gaan echter als herinnering het meest terug naar die clivia die bij mijn oma of zoals wij zeiden, opoe, tussen de gordijnen op de vensterbank stond. En wat was ze trots als deze plant weer in bloei kwam!

Cor Visser

Bronnen: Schager Courant (1923), Tijdschrift voor Natuurvrienden (1903), Handboek tot het Kweken van Planten in de Kamer door E.Th. Witte (1897)